

Astudiaeth Achos

Defnyddio celf i hwyluso trafodaethau gyda phobl ifanc yn ystod pandemig COVID-19

Eleanor Davis, Swyddog Prosiect y Celfyddydau ac Iechyd gyda Rhaglen Trawsnewid Iceberg,
Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

CEFNDIR

Eleanor Davis yw Swyddog Prosiect y Celfyddydau ac Iechyd gyda Rhaglen Trawsnewid Iceberg. Nod Rhaglen Trawsnewid Iceberg yw sicrhau bod gwasanaethau iechyd meddwl wedi'u gwreiddio ym mhob man lle mae plant a phobl ifanc yn byw.

Rôl Eleanor yw archwilio sut y gall creadigrwydd a'r celfyddydau helpu i gefnogi'r gwaith o ddarparu gwasanaethau iechyd meddwl i blant ac mae'n gweithio'n gydag unigolion a thimau sy'n cysylltu'n rheolaidd â phobl ifanc.

cysylltiad a chysur yn ystod y cyfyngiadau symud a mynd i'r afael ag unigedd cymdeithasol ac unigrwydd.

Drwy'r prosiect hwn, gweithiodd Eleanor gydag artistiaid lleol o Gymru, i dynnu sylw at y pum ffordd at les drwy gelf.

Roedd Eleanor hefyd yn ceisio dangos i'r gymuned y pŵer o fod â ffydd yn y ffaith y gall syniadau dyfu a datblygu yng nghanol ansicrwydd ac archwilio "tiriogaethau" newydd - roedd y ffordd yr oedd Eleanor yn gweithio ar y prosiect hwn yn wahanol iawn i'r dulliau "arfer gorau" traddodiadol o weithio gyda phobl ifanc - a bod gwahanol ffyrdd o ymgysylltu neu gymryd rhan, yn ogystal â'r dulliau cymorth sydd ar gael pe bai eu hangen arnynt.

NODAU

Wedi dechrau ei rôl chwech wythnos cyn i'r cyfnod clo cyntaf ddechrau, roedd Eleanor yn bwriadu gweithio'n agos gyda deg partner y Rhaglen Trawsnewid i blethu'r grefft o creadigrwydd yn uniongyrchol wrth ddarparu gwasanaethau iechyd meddwl plant. Pan drawodd y pandemig, lleihaodd y cysylltiad â phobl ifanc yn sylweddol ac mae Eleanor yn nodi bod ansicrwydd sylweddol ynghylch sut y byddai gweithwyr proffesiynol yn gallu rhyngweithio â phlant a phobl ifanc bron.

Oherwydd yr anawsterau o ran cadw mewn cysylltiad â phobl ifanc a'r rhai sy'n gweithio'n uniongyrchol gyda nhw newidodd Eleanor ei thactegau a datblygodd gysyniad cychwynnol ar gyfer "cerdyn post" a ddatblygodd yn gyflym yn "gerdyn post rhiithwir".

Cefnogwyd y prosiect gan Gyngor Celfyddydau Cymru; roedd hyn yn caniatáu iddi ddatblygu'r cysyniad yn brosiect gyda'r cwmbras mwy: Cafodd "Rwy'n meddwl amdanoch chi" ei eni fel prosiect.

Nod y prosiect oedd archwilio sut y gallai ymyriadau artistiaid helpu i gefnogi iechyd meddwl a lles teuluoedd, cynnig

HERIAU

Y brif her a wynebodd Eleanor yn ystod y pandemig oedd dod o hyd i bartneriaid prosiect a oedd yn gallu cadw mewn cysylltiad â phobl ifanc yn ystod y cyfnod clo. Mewn llawer o achosion, canfu Eleanor fod ei phartneriaid a'r gymuned yn ddarparu eu cyfraniadau gydag ymyriadau fel pecynnau gwybodaeth ond nad oeddent yn gweithio'n uniongyrchol gyda phobl ifanc, a oedd yn faes craidd ar gyfer rhaglen y Celfyddydau.

Nododd Eleanor hefyd mai un o'r prif heriau oedd cael pobl ifanc i ymgysylltu pan fyddan nhw'n ei chael hi'n anodd addasu i ffordd newydd o fyw. Roedd methu â'u cyfarfod wyneb yn wyneb, na siarad â nhw ar lefel bersonol, gorfforol, yn heriol iawn ac roedd Eleanor yn ei chael hi'n anodd ar y dechrau i ddod o hyd i ffyrdd o estyn allan. Fodd bynnag, dechreuodd y rhaglen yn gyflym i ddatblygu'n organig i ddechrau ar lafar ymhlith grwpiau oedd yn gweithio gyda phobl ifanc ac artistiaid, ac yna tyfodd a chafodd ei ffurfioli fel rhaglen 12 wythnos.

Anthony Shapland – "Unearthed" © 2020

CANLYNIADAU

Un cyflawniad a nododd Eleanor oedd bod artistiaid ifanc yn dewis eu hunain ac yn dod ymlaen i gymryd rhan yn y rhaglen o'u gwirfodd eu hunain. Talwyd yr un peth i bob artist. Gweithiodd yr artistiaid yn annibynnol ac ar y cyd â phobl ifanc i gynhyrchu 61 o weithiau celf. Roedd yr ymgysylltiad hwn gan bobl ifanc a ddatblygodd mor organig yn teimlo'n gadarnhaol iawn – o ystyried ei fod wedi dechrau heb eu hymgysylltiad.

Tynnodd Eleanor sylw hefyd at fanteision gallu arddangos cymaint o wahanol fathau a ffyrdd o fynegiant, a gwneud hynny mewn modd egalitaraidd, wedi'i alluogi gan y cyfryngau cymdeithasol. Ar ôl rhoi rhyddid creadigol llawn i'r artistiaid, arweiniodd y prosiect at greu nifer o wahanol safbwyntiau a mathau o waith celf a oedd yn siarad â llawer o wahanol fathau o bobl.

Yn ogystal, roedd Eleanor yn falch iawn o dynnu sylw at ddyfnder y trafodaethau a ddaeth o'r gwaith celf a gynhyrchwyd gan bob artist. Trafodwyd themâu trawiadol fel Bywydau Du o Bwys a phynciau eraill yn fanwl oherwydd yr angen i ymateb i'r gweithiau celf oedd yn cael eu creu ac arweiniodd at gael trafodaethau anodd ac ystyrlon yn eithaf cyflym.

Mae'r prosiect hwn yn dangos, wrth archwilio ffyrdd o gael effaith, weithiau mae gallu mynd ar drywydd *"lefel newydd o ryddid, fel caniatâd i allu ymateb i anghenion pobl"*, fel mae Eleanor yn ei esbonio, yn gall agor llwybrau newydd a chyffrous i helpu cymdeithas ac yn enwedig y rhai sy'n fwy agored i niwed.

CAMAU NESAF

Er y byddai Eleanor wrth ei bodd yn ailgomisiynu 50+ o artistiaid dros y misoedd nesaf, mae'n nodi bod pobl bellach yn llawer llai petrusgar ynghylch ymgysylltu ac mae gweithwyr ieuencid proffesiynol bellach yn darparu gwasanaethau ar-lein.

Pe bai'r prosiect hwn yn cael ei ailadrodd a'i ddatblygu, bydd yn bwysig osgoi gweithredu fframweithiau rhy gyfyngol, ond caniatáu'r mynegiant creadigol o fewn fframwaith llac y thema archwilio, ac ymddiried y bydd creadigrwydd a diddordeb gwirioneddol yng ngwerth y gelfyddyd yn arwain at rywbeth diddorol.

Bydd camau nesaf Eleanor yn debygol o ganolbwyntio ar gefnogi teuluoedd ar incwm isel ac a allai fod â diffyg adnoddau i fynegi eu hunain yn greadigol. Gallai hyn ddechrau drwy ddefnyddio'r gweithiau celf a gynhyrchwyd yn ystod y rhaglen 12 wythnos fel sbardun pryfoclyd i ysgogi ymgysylltiad dyfnach â phobl.

Yn ogystal, mae Eleanor yn ystyried edrych ar brosiectau sy'n defnyddio hysbysfyrddau a manau cyhoeddus i greu oriel gyhoeddus sy'n caniatáu i ieuencidau fynegi eu hunain, yn ogystal â dod o hyd i ffyrdd effeithiol o ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol gan dimau'r GIG i helpu i ledaenu'r negeseuon cadarnhaol sy'n deillio o brosiectau o'r fath.

© 2020 Fern Thomas

"Cafodd rhai pynciau trawiadol iawn eu codi yn y gweithiau celf, fel BLM, sut roedd yr heddlu'n atebol i bobl ifanc yn glynu wrth reolau COVID-19 a sut y cafodd y feirws ei bortreadu fel un oedd â dimensiwn a allai fod yn hiliol. Roedd yn wych gallu gweithio gyda grŵp o bobl ifanc fel curaduron i lywio sut i rannu'r gweithiau celf hyn, beth yw'r neges, a sut mae gwneud y prosiect yn gynhwysol. Yn aml, byddai'n rhaid i chi weithio gyda phobl ifanc am amser hir i gael y math hwnnw o ddyfnder mewn trafodaeth." *Eleanor Davis*

Credydau Aya a Deborah © 2020